

ÚLOHA ANALYTIKY PRI PLÁNOVANÍ KONTROLNEJ ČINNOSTI NKÚ SR

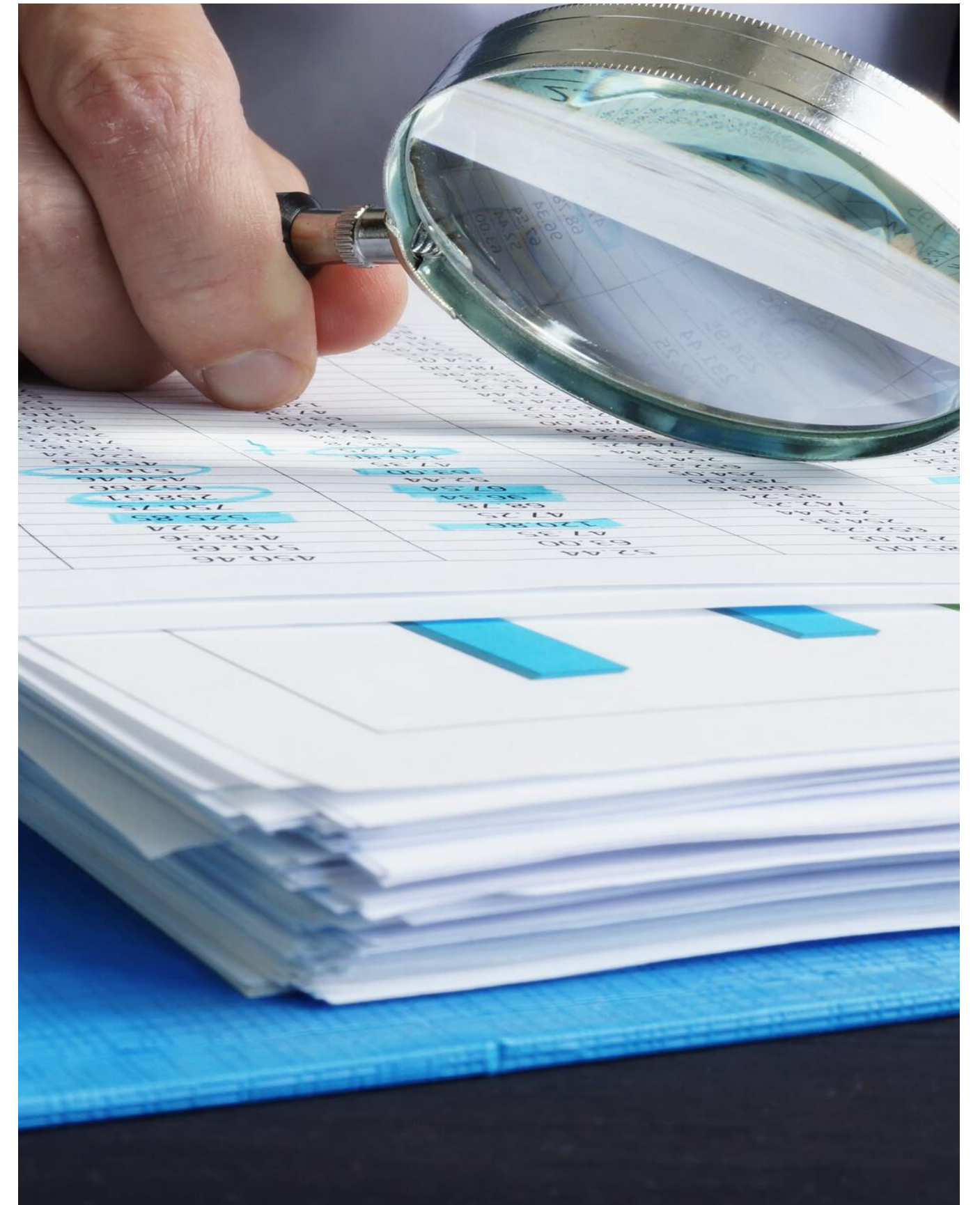

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SR

Jana Juriová
odbor stratégie a analýz
15. apríl 2024

OBSAH

1. POSTAVENIE A ÚLOHY ANALYTIKY
2. STRATEGICKÉ PLÁNOVANIE
3. VÝBER TÉM A IMPAKT

1. POSTAVENIE A ÚLOHY ANALYTIKY

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SR

2016

začiatok budovania analytického útvaru na NKÚ SR – dátová podpora pre kontrolu + strategické oblasti a návrhy tém na kontrolu

2017

začiatok národného projektu „Budovanie a rozvoj odborných kapacít za účelom zvyšovania kvality kontrolnej činnosti NKÚ SR“, financovaného z OP EVS, ktorý bol súčasťou aktivity A1 s názvom „Dobudovanie a rozvoj analytických kapacít na NKÚ SR“

2018

boli zverejnené prvé analýzy

2019

vznik odboru stratégie a analýz (OSA) v kancelárii predsedu (pribudla zodpovednosť za vypracovanie stanovísk úradu k návrhu štátneho rozpočtu a k návrhu štátneho záverečného účtu)

2021

ukončenie projektu hodnotením analytickej jednotky NKÚ SR so zameraním na kvalitu výstupov

2024

odbor stratégie a analýz funguje pod sekciou analýz a inovácií (RO + 15 analytikov)

ÚLOHY OSA

1

VYPRACOVANIE STANOVÍSK K NÁVRHU ŠR A ŠZÚ (na základe § 5 ods. 1 zákona NR SR č. 39/1993 Z. z. o NKÚ SR), MONITORING VÝVOJA ROZPOČTOVÉHO HOSPODÁRENIA

2

STRATEGICKÉ PLÁNOVANIE KONTROLNEJ ČINNOSTI

3

VLASTNÉ ANALÝZY

4

DÁTOVÁ PODPORA KONTROLY (RIS, ITMS,...)

Oficiálna stránka verejnej správy SR Slovenčina

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

O nás Kontrola Médiá Verejnosť

[Otvoriť všetky](#)

Strategické plánovanie +

Analýzy -

Poznáme skutočnú odbornosť vyučovania na základných školách?	PDF (370 kB) Otvoriť Stiahnuť
Analýza rizík v udržateľnom smerovaní spoločnosti na základe kontrolnej činnosti NKÚ SR	PDF (3 MB) Otvoriť Stiahnuť
(Ne)samostatne zárobkovo činné osoby	PDF (822 kB) Otvoriť Stiahnuť
(Ne)samostatne zárobkovo činné osoby - dátová príloha	XLS (214 kB) Otvoriť Stiahnuť
Rozpočtové hospodárenie SR za 1. polrok 2023	PDF (1 MB) Otvoriť Stiahnuť
Nedostatok učiteľov a odbornosť výučby na základných školách - analytický komentár	PDF (685 kB) Otvoriť Stiahnuť
Nedostatok učiteľov a odbornosť výučby na základných školách - dátová príloha	XLS (162 kB) Otvoriť Stiahnuť
Ako sa poskytovala prvá pomoc - analytický komentár	PDF (1 MB) Otvoriť Stiahnuť
Udržateľný rozvoj a zmena klímy	PDF (2 MB) Otvoriť Stiahnuť

2. STRATEGICKÉ PLÁNOVANIE

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SR

1

Stratégia rozvoja NKÚ SR na roky 2023 – 2025

Vo svojej vízii úrad reaguje na **významné riziká** vo fungovaní spoločnosti. Základným nástrojom hodnotenia rizík by mala byť analytická činnosť.

Poslaním úradu je prispievať k **dobrému spravovaniu vecí verejných**, a preto by kontrolná činnosť mala poskytnúť tvorcom verejných politík odpoveď na to, či a ako sa nimi zadané ciele napĺňajú, v čom sú príčiny ich nenapĺňania a tiež, ako sa pri plnení cieľov využili či nevyužili finančné zdroje.

2

Národné strategické dokumenty – plnenie cieľov

- Plán obnovy a odolnosti SR
- Program stability SR
- Programové vyhlásenie vlády SR
- Národný program reforiem SR

3

Medzinárodné hodnotenia – zaostávanie SR

- Správa EK o krajine – Slovensko
- Správa OECD Government at a Glance

Strategické zameranie kontrolnej činnosti NKÚ SR
na roky 2024 – 2026 (jún 2023)

Výber strategických oblastí na roky 2024 – 2026

- Analýza významnosti oblastí poukázala najmä na rastúcu dôležitosť udržateľnosti verejných financií (veľké zdroje nevyhnutné na sociálne a zdravotné zabezpečenie). Kontrolná činnosť v nasledujúcich rokoch by preto mala byť zameraná **najmä na riziká s najväčším dopadom na verejné financie**.
- Väzba najmä na POO, ktorý definuje víziu pre Slovensko v troch bodoch: **inovatívna ekonomika, moderný štát a zdravá krajina**.
- Treba sa sústrediť na napĺňanie a **zúčtovateľnosť národných cieľov** stanovených v rámci jednotlivých verejných politík. V tejto súvislosti je dôležité zamerať sa aj na **následnú kontrolu plnenia opatrení**, ktoré kontrolované subjekty prijali vo väzbe na odporúčania NKÚ SR
- Z hľadiska efektívneho využívania verejných zdrojov je kľúčové zamerať sa prierezovo aj na **informatizáciu a digitalizáciu verejnej správy, boj proti podvodom a korupcii a efektívnosť medzinárodnej finančnej pomoci**.

Strategické oblasti na roky 2024 - 2026

1. udržateľné verejné financie
2. budovanie inovatívnej ekonomiky
3. strategické riadenie verejných politík
4. efektívna a digitalizovaná verejná správa
5. korupcia, podvodné správanie a správa verejného majetku
6. zdravé Slovensko
7. tzv. follow-up kontroly (kontroly plnenia opatrení)

Priorizácia strategických oblastí podľa externého dotazníka

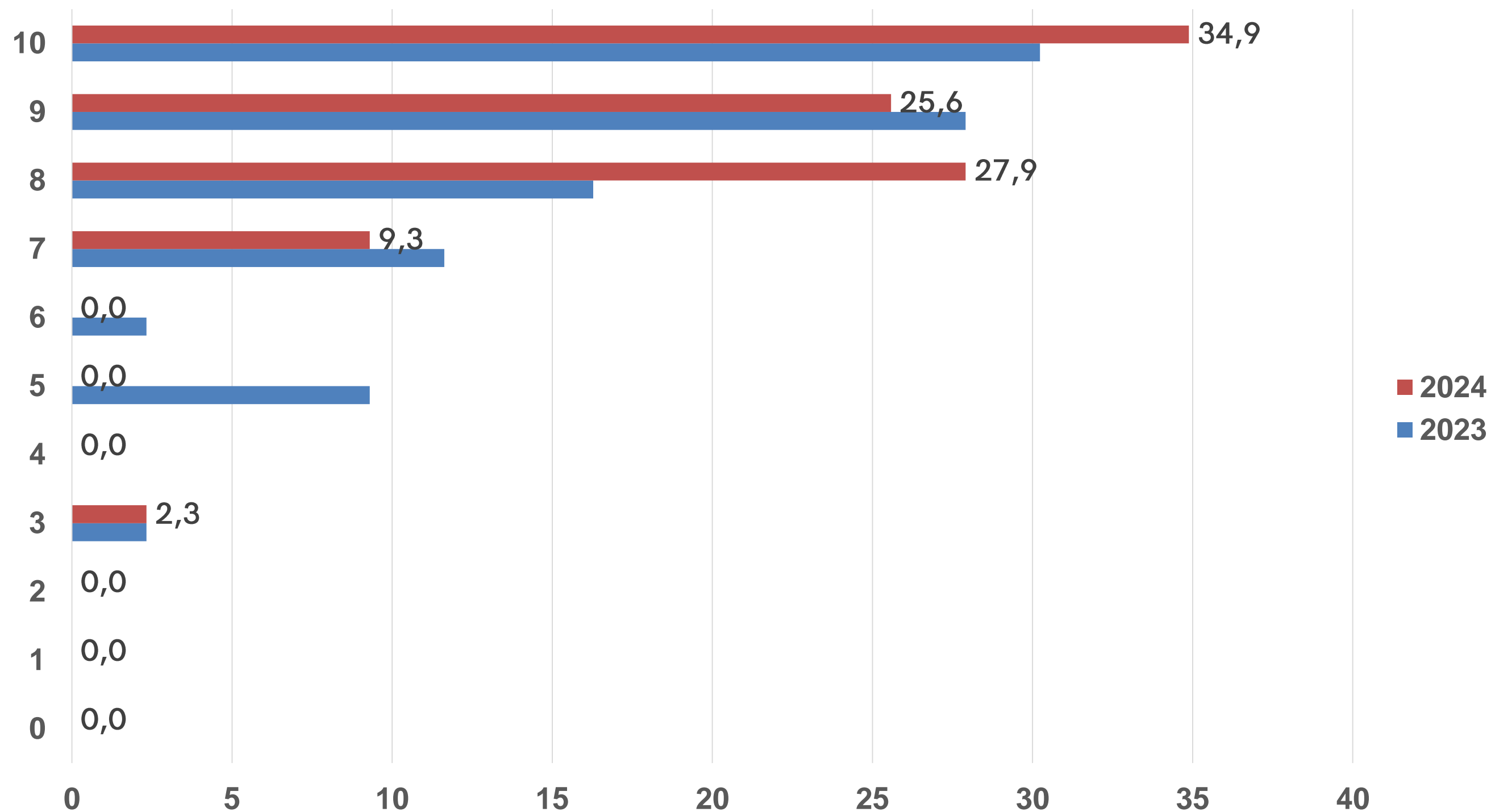

- **január 2024** – dotazník bol zaslaný **71** inštitúciám, oslovení boli aj memorandoví partneri NKÚ SR, analytické jednotky štátnych inštitúcií, neziskové organizácie a pod., návratnosť dotazníka: **54 %**, **38 inštitúcií** (50 % v roku 2023)
- najvyššiu podporu získala v dotazníkovom prieskume oblasť **korupcia, podvodné správanie a správa verejného majetku**, ktorú medzi priority zaradilo **60,5 % respondentov**, viac ako polovica respondentov označila za prioritnú aj oblasť **udržateľné verejné financie**

hodnota znamená podiel respondentov v %, ktorí danú oblasť označili ako prioritnú

Doplnková otázka: vnímanie pridanej hodnoty NKÚ SR

podiel respondentov v %, ktorí vybrali danú hodnotu (0 - žiadna pridaná hodnota, 10 - veľmi vysoká)

Strategické oblasti vs verejné politiky

1. udržateľné verejné financie

2. budovanie inovatívnej ekonomiky

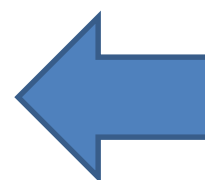
3. strategické riadenie verejných politík

4. efektívna a digitalizovaná verejná správa

5. korupcia, podvodné správanie a správa verejného majetku

6. zdravé Slovensko

7. plnenie opatrení (tzv. follow-up) kontroly

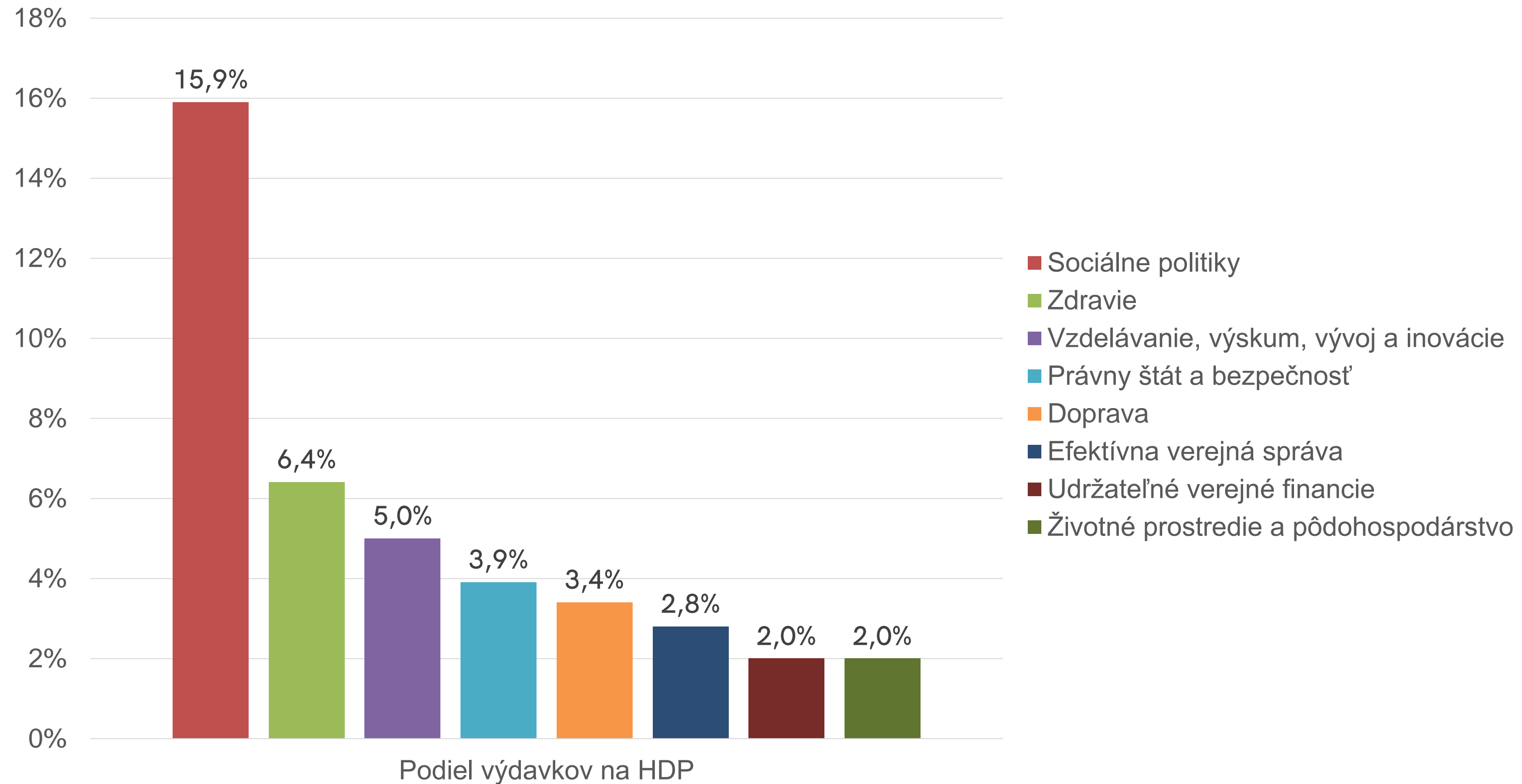
- Udržateľné verejné financie a fiškálna politika
- Zdravie
- Vzdelávanie, výskum, vývoj a inovácie
- Sociálne politiky
- Doprava
- Právny štát a bezpečnosť
- Životné prostredie a pôdohospodárstvo
- Efektívna verejná správa: štátna správa, samospráva, IT, fondy EÚ

Analýza významnosti verejných politík

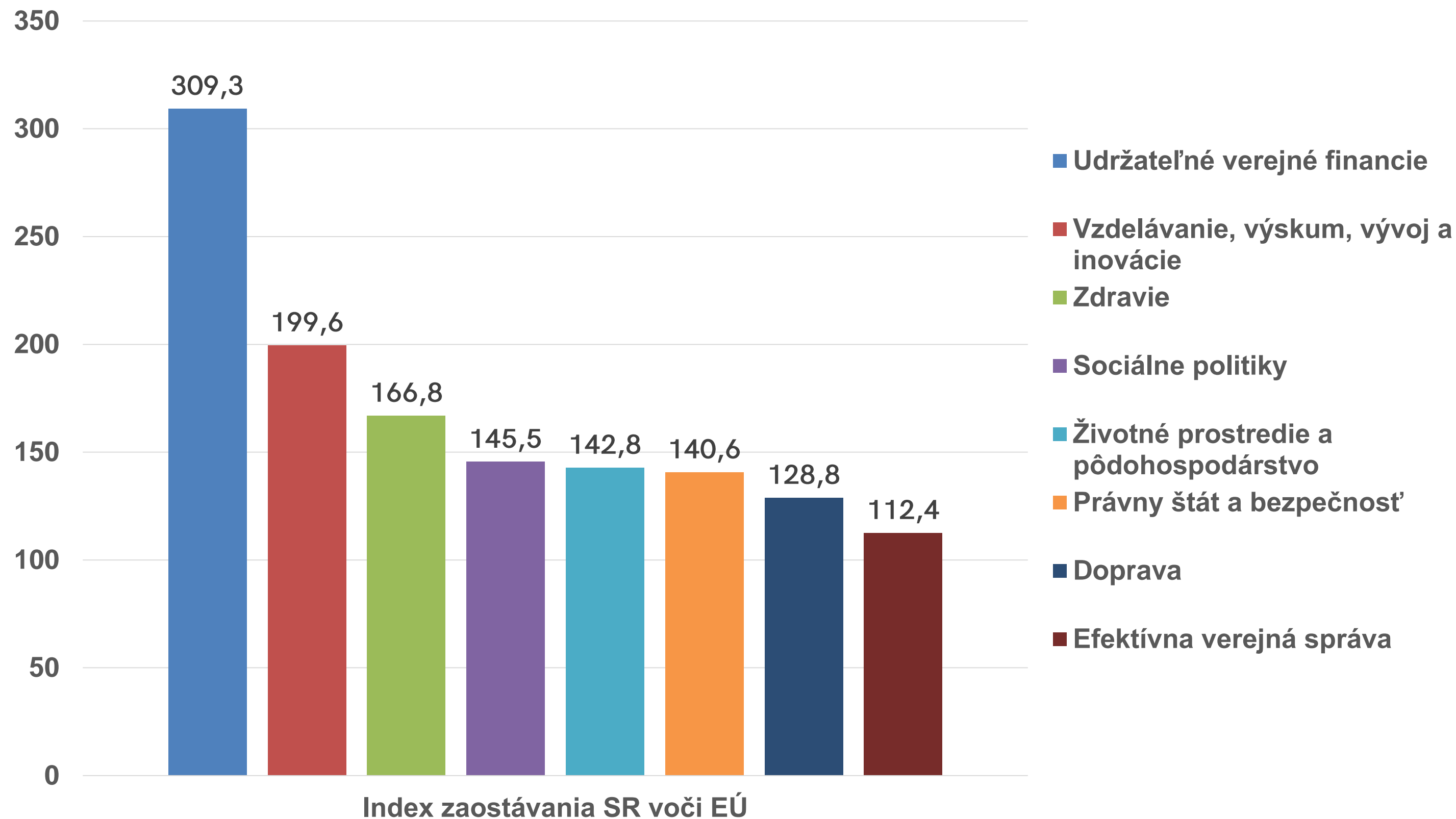

1. **výdavky** vo verejných politikách
2. **medzinárodné porovnanie** na základe výsledkových ukazovateľov

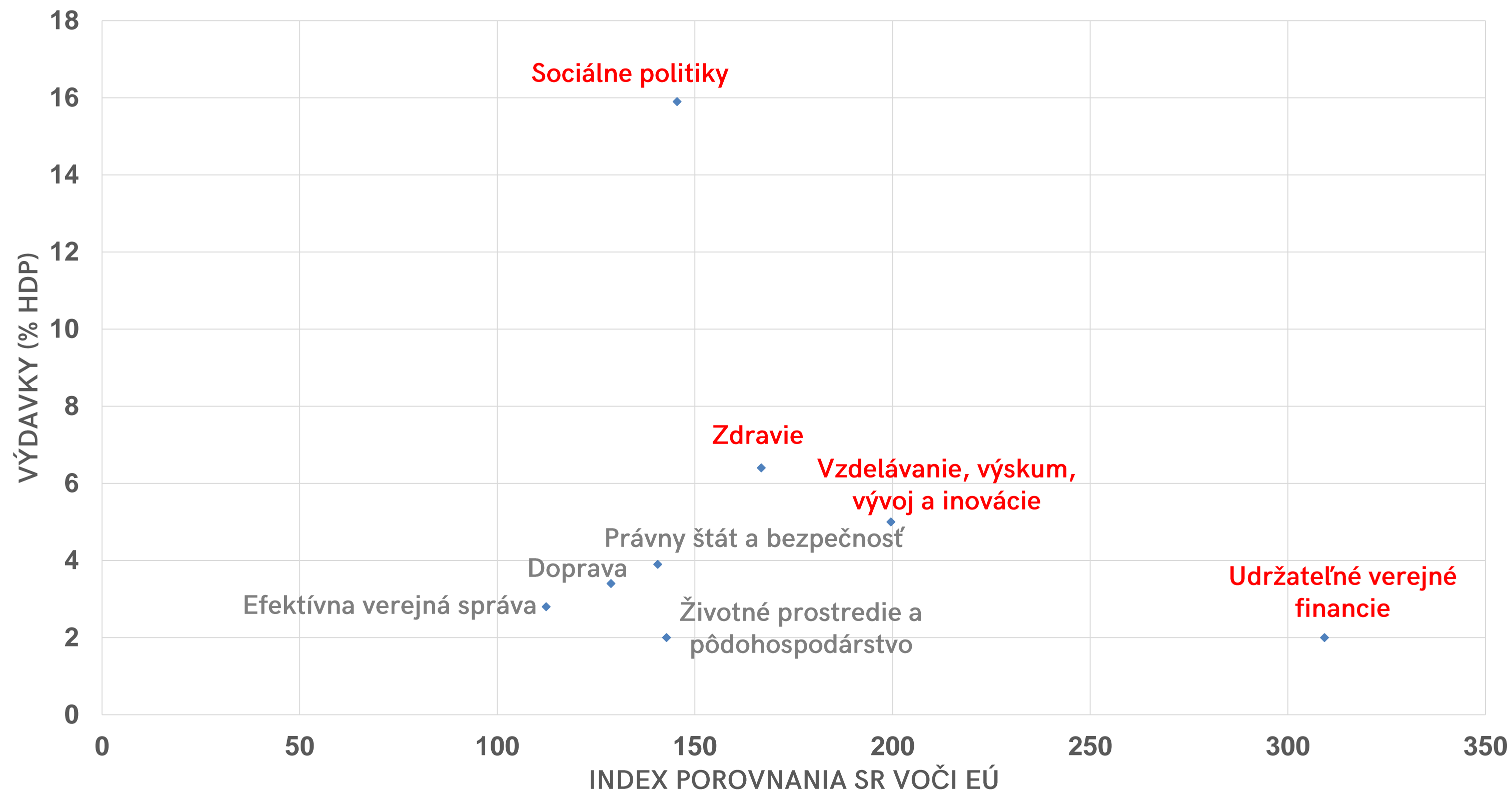
1. Porovnanie výdavkov na verejné politiky (COFOG)

2. Medzinárodné porovnanie realizácie verejných politík

1. + 2. Zaostávanie SR voči EÚ vs výdavky na verejné politiky

Vytvorenie mapy verejnej politiky

Cieľ: identifikovať oblasti a riziká na kontrolu

Legislatíva, stakeholderi –
základná mapa oblasti

Využitie doterajšej kontrolnej a
analytickej činnosti

Analýza dostupných výsledkových
ukazovateľov, medzinárodné porovnania

Štúdium dostupných analýz od iných AJ
a strategických dokumentov - cieľov

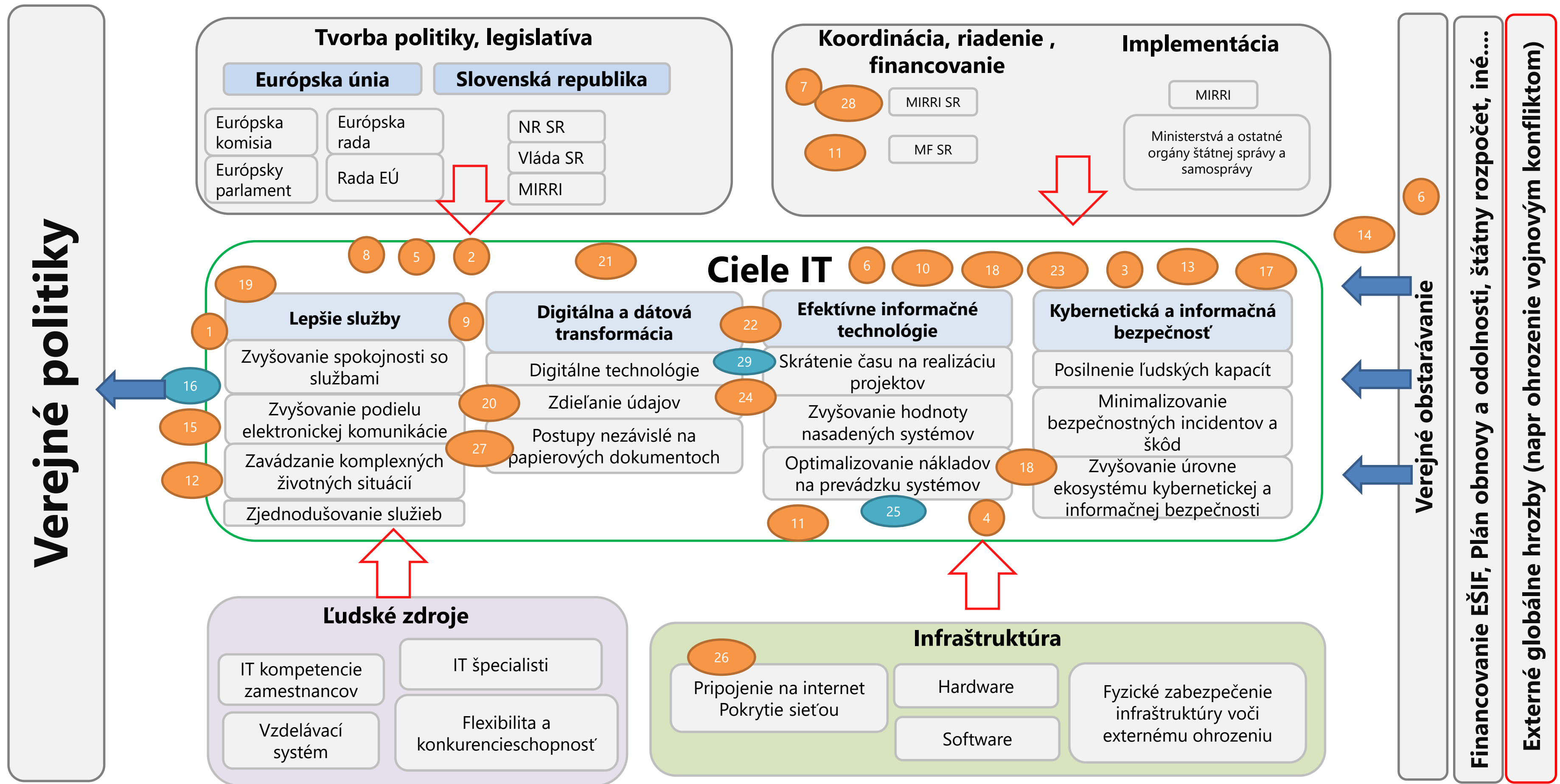
Podnety na kontrolu od
zainteresovaných strán a expertov

Návrhy na zameranie kontrol a
analýz

Kontroly a analýzy NKÚ SR v informatizácii 2015 – 2024 (26 kontrol, 3 analýzy)

Číslo	Rok	Názov	Kontrolovaný subjekt
1	2015	Informačné systémy pre poskytovanie zdravotnej starostlivosti	MZ SR + NCZI
2	2015	Stav a vývoj realizácie zjednotenia výberu daní, cla a poistných odvodov prostredníctvom programu UNITAS k 30.06.2015 a kontrola opatrení na odstránenie nedostatkov zistených predchádzajúcou kontrolou	MF SR + FR SR
3	2016	Ochrana osobných údajov v informačných systémoch vybraných miest	5 miest
4	2016-2017	Hospodárenie a ochrana aktív ÚPVS a kontrola splnenia prijatých opatrení na odstránenie nedostatkov zistených kontrolou v roku 2014	NASES
5	2017	e-Government a informačné systémy obcí a miest	DEUS + obce
6	2017	Elektronické trhovisko vo verejnej správe	obce
7	2017/2018	Kontrola nastavenia „Národnej koncepcie informatizácie verejnej správy SR“ a uplatňovanie jej princípov efektívnosti a hospodárnosti	ÚPVII SR
8	2018	Kontrola funkčnosti a využívania elektronického zdravotníctva	MZ SR + NCZI
9	2018	Informačný systém dátového centra obcí	DEUS
10	2019 -2020	Rozvoj pamäťových a fondových inštitúcií a obnova ich národnej infraštruktúry	PMÚ SR + 5 kultúrnych inštitúcií
11	2019	Investície do Národného projektu „Elektronizácia vzdelávacieho systému regionálneho školstva“	MŠVVaŠ SR + školy
12	2019	Plnenie opatrení prijatých na odstránenie zistených nedostatkov z kontrol vykonaných NKÚ SR	samospráva
13	2019	Systém ochrany a bezpečnosti údajov vo verejnom sektore	subjekty verejnej správy prierezovo
14	2020	Informačný systém krízového riadenia	MH SR
15	2020	Opatrenia na zníženie administratívnej záťaže občanov pri výkone úradnej agendy samosprávy	ÚPVII SR + samospráva
16	2020	Komentár: Slabá elektronická komunikácia a meškajúci obchodný register	MS SR
17	2021	Národný systém riadenia incidentov kybernetickej bezpečnosti vo verejnej správe	NASES + NBÚ + MIRRI SR
18	2021	Vybraný spoločný modul v rámci Ústredného portálu verejnej správy	NASES
19	2022	Využívanie systému ezdravie (eHealth)	MZ SR + NCZI + vybrané nemocnice
20	2022	Národné zdravotné registre NCZI	NCZI
21	2022	Smart City – podpora inovatívnych riešení v slovenských mestách	MDV SR + MH SR + MIRRI SR
22	2022	Portály a systémy v Centre vedecko-technických informácií Slovenskej republiky	CVTI SR
23	2022	Využívanie Elektronického systému monitoringu obvinených a odsúdených osôb	MS SR
24	2022	Register právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci	ŠU SR
25	2022	Analýza Stavebné konania	MV SR, MDV SR
26	2023	Infraštruktúra pre pripájanie škôl do internetu	MŠVVaŠ SR + ÚV SR
27	2023	Rozhodnutia obcí a miest v elektronickej podobe	25 obcí a miest
28	2023	Preverenie výsledkov činnosti Slovensko IT, a. s.	MIRRI SR + SKIT
29	2024	Analytický komentár Stav a problémy zverejňovania otvorených údajov v SR	MIRRI SR

„Mapa“ informatizácie: kontroly a analýzy NKÚ SR v období 2015 – 2024

Riziká identifikované v oblasti informatizácie

Všeobecné riziká	
1.	Riziko nečerpania finančných prostriedkov EŠIF 2021-2027
2.	Riziko nedostatku zdrojov zo ŠR na zabezpečenie IKT a kybernetickej bezpečnosti (prevádzkové náklady po ukončení projektov)
3.	Riziko súvisiace s verejným obstarávaním (dĺžka trvania, transparentnosť, špecifikácia požiadaviek)
4.	Riziko nedostatočných ľudských zdrojov v IT vo verejnej správe:
5.	Riziko nedodržiavania kompetencií, neefektívne a nedostatočné riadenie MIRRI (zavedenie rámca na kontrolu IT výdavkov)
6.	Riziko vendor lock-in (uskutočnené aj nové projekty)
7.	Riziko kybernetickej a informačnej bezpečnosti IT systémov verejnej správy
8.	Riziká súvisiace s infraštruktúrou (nedostupnosť komponentov)
9.	Riziko chýbajúcej, neaktuálnej legislatívy
10.	Riziko nekvality / chýbajúcich údajov

Externé globálne hrozby	
1.	Riziko ohrozenia kritickej infraštruktúry (fyzické útoky, kybernetické útoky, chýbajúci personál...)
2.	Riziko nedostatku HW komponentov
3.	Riziko rastúcich cien HW/SW komponentov

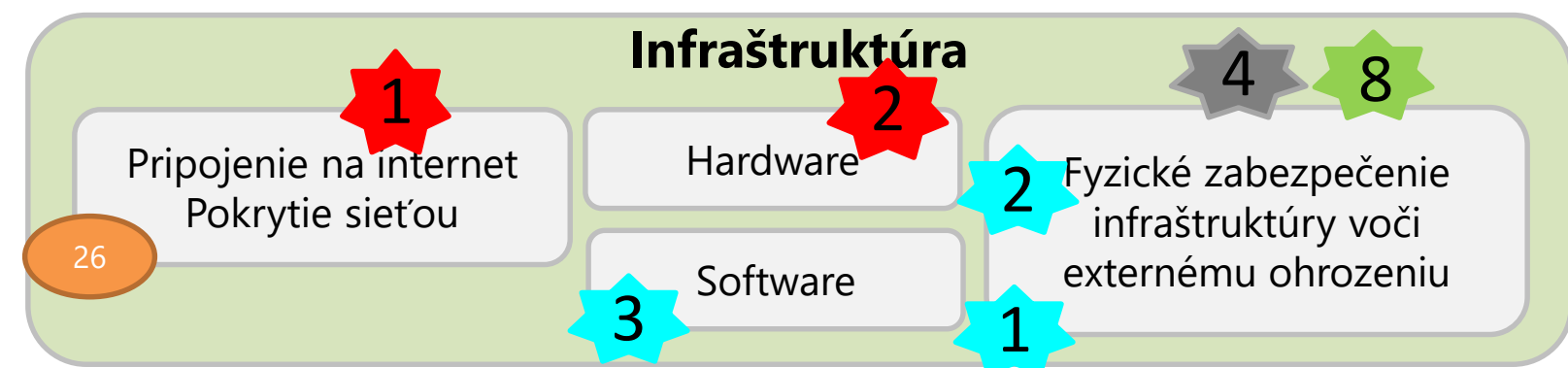
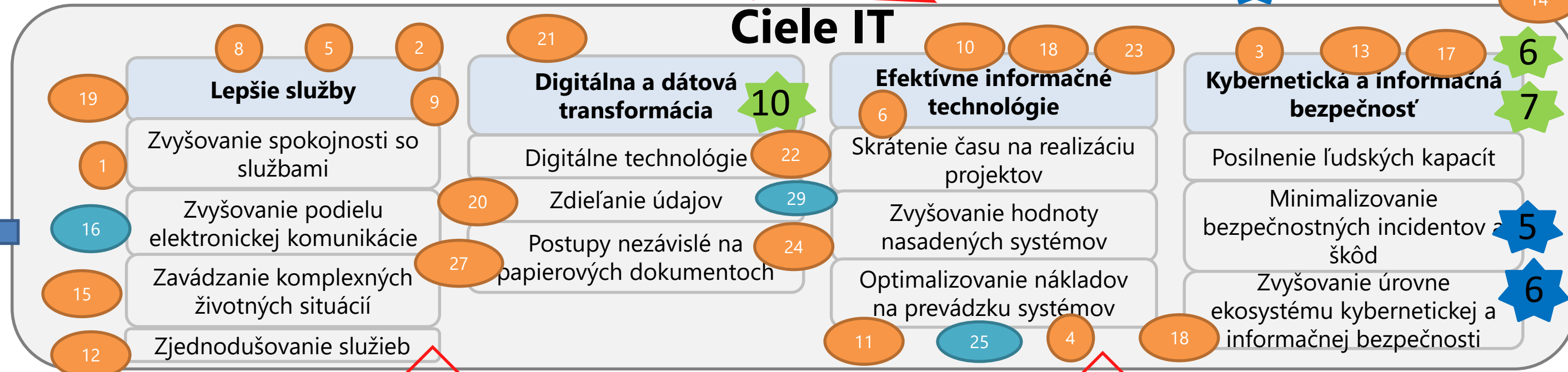
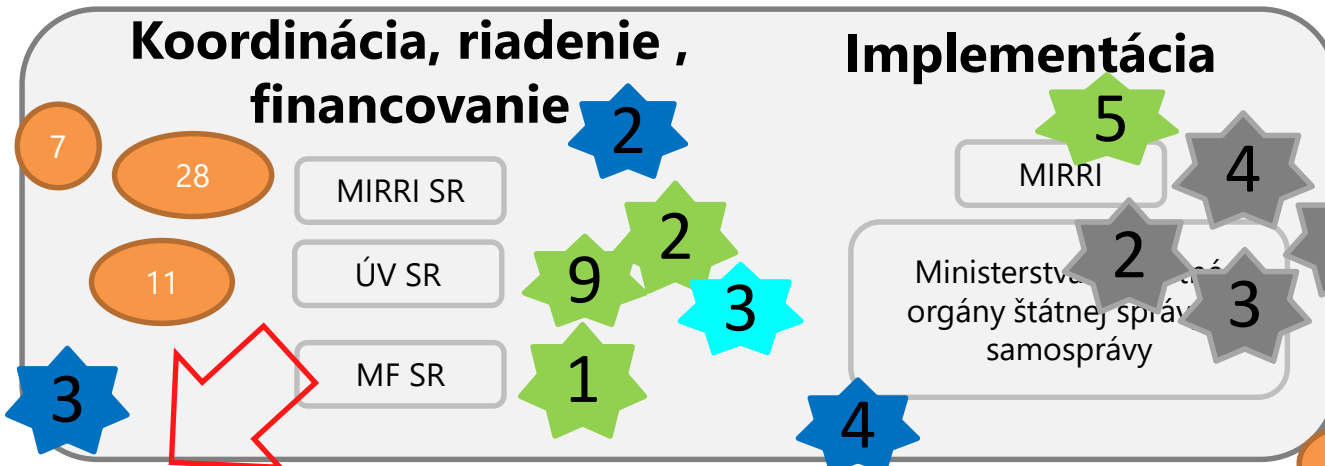
Riziká v oblasti infraštruktúry	
1.	Ohrozenie infraštruktúry – fyzické, kybernetické hrozby
2.	Zastaralé HW alebo SW vybavenie (NASES, samospráva)
3.	Triplicita cloudových služieb – MIRRI, MV SR, MF SR

Legislatívne riziká	
Chýbajúci zákon o údajoch (schválenie tohto kľúčového zákona sa už viackrát presúvalo)	
1.	úž viackrát presúvalo)
2.	Rušenie uznesení vlády SR týkajúce sa informatizácie bez toho aby sa plnili
Nesplnenie mílnikov podmieňujúcich vyplatenie platby z Plánu obnovy a rozvoja	
3.	obnovy a rozvoja
4.	Implementované IKT riešenie nezodpovedá legislatívnemu stavu
5.	Presun kompetencií na MV SR nie je legislatívne podchytený

Špecifické riziká týkajúce sa IT projektov	
1.	Riziko nesystémových riešení v oblastiach verejnej správy
2.	Riziko nepreukázania očakávaných prínosov projektu
3.	Riziko neefektívneho vynakladania finančných prostriedkov
4.	Riziko neplnenia cieľov a merateľných ukazovateľov
5.	Riziko nedostatočného IT zabezpečenia (únik dát)
6.	Riziko vendor lock-in
7.	Riziko nepostačujúcich odborných kapacít na realizáciu projektov

Identifikácia rizikových oblastí informatizácie

Verejné politiky

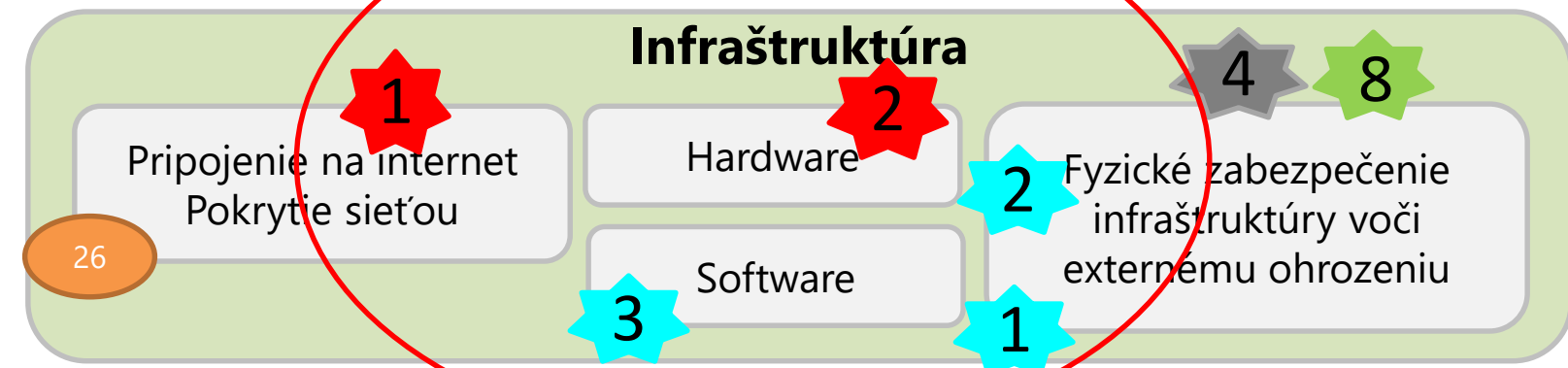
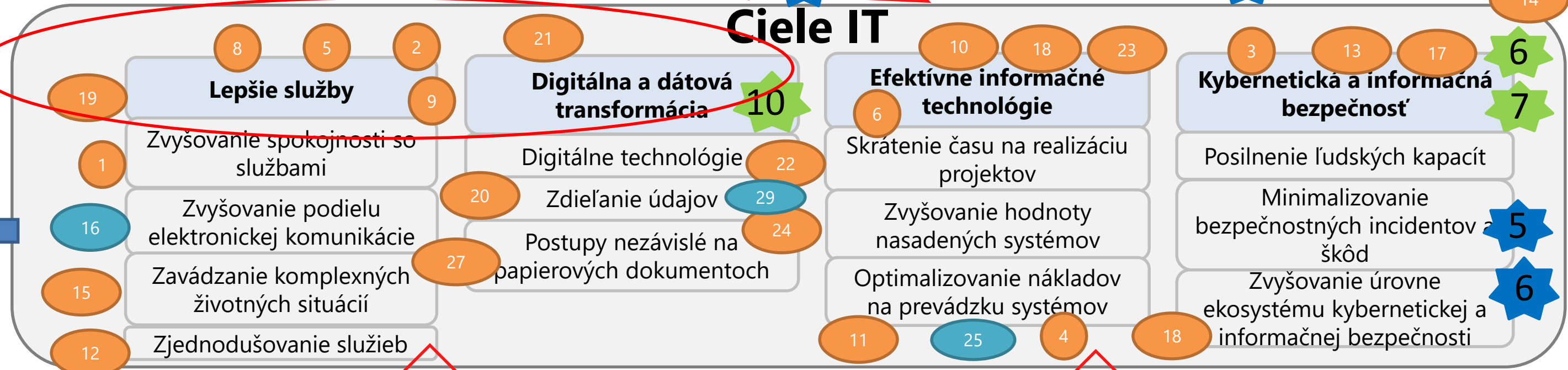
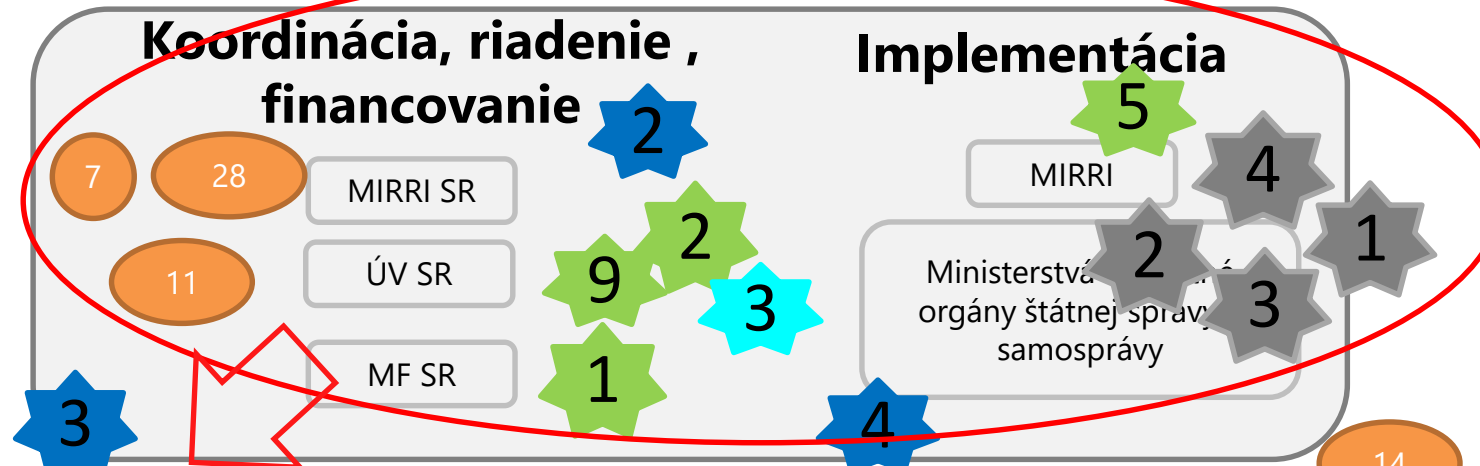

Financovanie EŠIF, Plán obnovy a odolnosti, štátny rozpočet,

Externé globálne hrozby (napr ohrozenie vojnovým konfliktom)

Identifikácia rizikových oblastí informatizácie

Verejné politiky

Financovanie EŠIF, Plán obnovy a odolnosti, štátny rozpočet,

Externé globálne hrozby (napr ohrozenie vojnovým konfliktom)

3. VÝBER TÉM NA KONTROLU A IMPAKT

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SR

Plánovací proces na NKÚ SR

Plávajúce plánovanie

Katalóg rizík

Okrúhly stôl s expertmi

Návrh témy na kontrolu

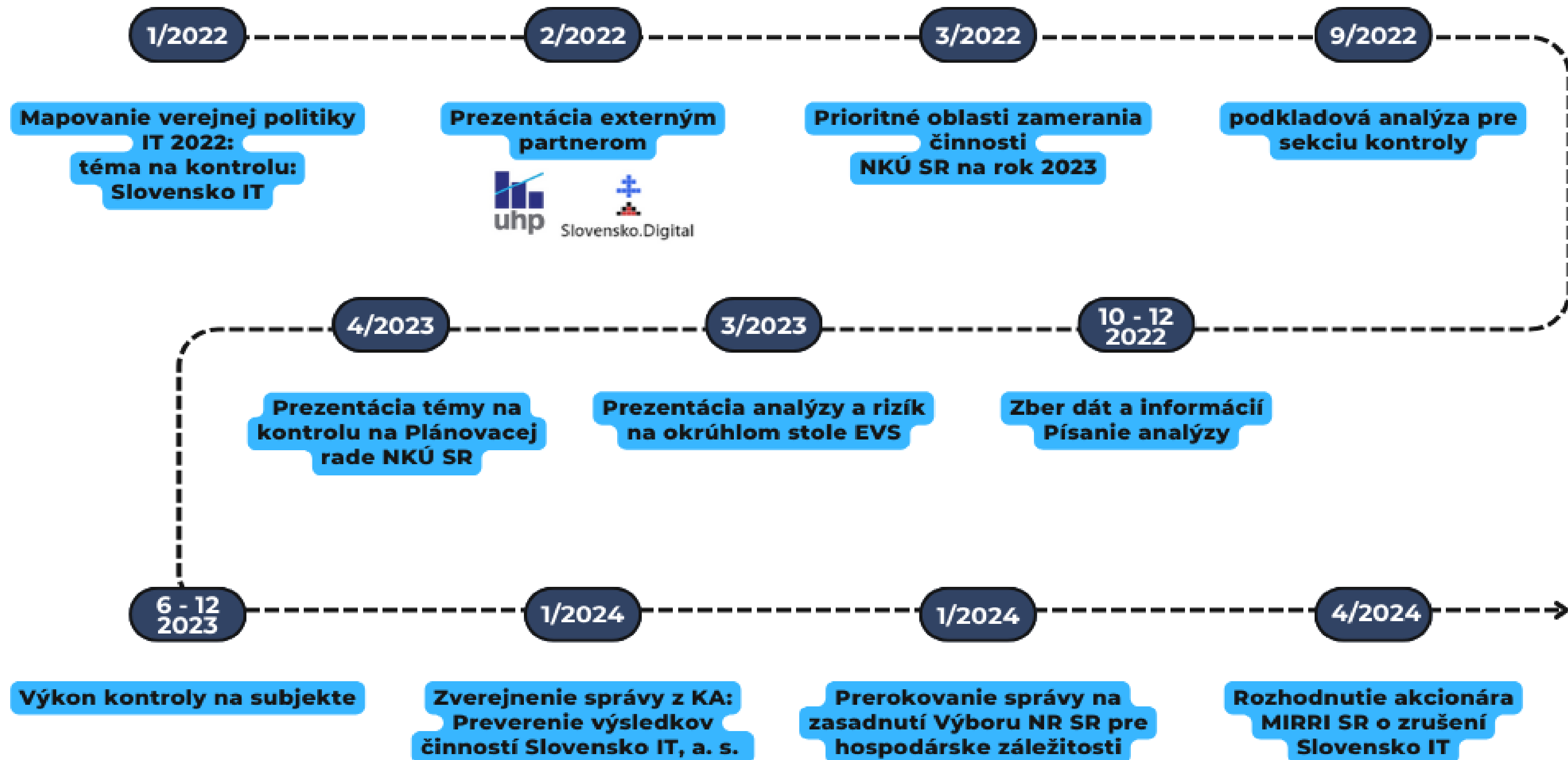
Plánovacia rada

Projekt kontrolnej akcie

Plánovacia rada

Zaradenie do plánu kontrolnej
činnosti (70% z katalógu rizík)

Časová línia kontroly Slovensko IT, a. s.

KATALÓG RIZÍK

Verejná politika	Oblasť	Formulácia rizika	Zdôvodnenie rizika a podriziká
Udržateľné verejné financie a fiškálna politika	Fiškálna politika	Riziko (ne)transformácie uhoľných regiónov	<p>Stratová ťažba uhlia na hornej Nitre, ktorá bolo dotovaná každoročne približne 115 mil. eur by mala podľa uznesenia vlády v tomto roku skončiť (SR č. 580/2018).</p> <p>Na podporu sociálno-ekonomickej a energetickej transformácie uhoľných regiónov boli medzi rokmi 2014 až 2020 k dispozícii pre sedem uhoľných regiónov približne 12,5 mld. eur. Zníženie ťažby uhlia v danom období viedlo k poklesu počtu zamestnancov v sketore. Prepustení pracovníci mali z prostriedkov EÚ financovanú odbornú prípravu, avšak z dôvodu nedostatku údajov nebolo možné zistiť, či im tieto prostriedky pomohli si nájsť nové zamestnanie (EDA, 2022).</p> <p>V roku 2021 bol vytvorený Fond na spravodlivú transformáciu, kde je na obdobie rokov 2021 až 2027 vyčlenených pre uhoľné regióny 19,3 mld. eur. Peniaze z nového fondu bude môcť čerpať aj Slovensko a do roku 2026 by z neho mal získať 459 mil. eur. Vláda podporí týmito prostriedkami transformáciu hornej Nitry, Banskobystrického kraja a Košického kraja.</p> <p>Európsky dvor auditorov upozorňuje na riziko, že sa financovanie môže vyčerpať bez toho, aby prebehla transformácia. Riziko zosilňuje aj obmedzený časový rámec programu, t. j. 2023 až koniec roka 2026.</p>
Udržateľné verejné financie a fiškálna politika	Fiškálna politika	Neúčelné vynakladanie finančných prostriedkov na program zjednotenia výberu daní, cla a odvodov - UNITAS	NKÚ SR vykonal kontrolu programu UNITAS v roku 2021. Na záver kontroly MF SR oznámilo pozastavenie projektu. Zazmlúvané prostriedky sa však naďalej čerpajú, informačné systémy sa stále využívajú. Vzhľadom na pozastavenie projektu existuje riziko neúčelného vynakladania finančných prostriedkov.
Udržateľné verejné financie a fiškálna politika	Udržateľné verejné financie	Chýbajúce strednodobé riadenie štátneho dlhu (ARDAL)	<p>Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity (ARDAL) mala v minulých rokoch schvaľovanú štvorročnú stratégiu riadenia štátneho dlhu. Od roku 2019 takáto stratégia chýba. NKÚ SR na to upozornil už v stanovisku k ŠZÚ za 2020. Každoročne je súčasťou návrhu rozpočtu verejnej správy aktualizácia stratégie na predchádzajúci rok.</p> <p>Riadenie štátneho dlhu bez schválenej strednodobej stratégie predstavuje, najmä v súčasnej situácii (dozvyky pandémie a konflikt na Ukrajine) zvýšené riziko a potenciálne vyššie náklady riadenia dlhu v budúcnosti. Samotná stratégia na roky 2015 až 2018 uvádza ako prvý princíp, že akékoľvek zvyšovanie dlhu musí byť transparentné a musí mať jasné pravidlá. Je potrebné vyúčtovať nekontrolovaný a nekontrolovateľný rast dlhu.</p>
Udržateľné verejné financie a fiškálna politika	Hospodárenie	Neobjektívne vykazovanie hodnoty dlhodobého hmotného majetku (DLHM), pohľadávok a rezerv v individuálnych účtovných závierkach kapitol štátneho rozpočtu, a to nadhodnoteným / podhodnoteným stavom DLHM, pohľadávok a rezerv.	Riziká boli potvrdené vykonaním finančných kontrol s prívkami súladu vo vybraných rozpočtových kapitolách v roku 2020 (MZVaEZ SR, MPSVaR SR, MK SR) a v roku 2022 (MŽP SR, MŠVVaŠ SR). V roku 2023 sú takéto kontroly plánované v tzv. neauditovaných kapitolách ŠR (ÚVO, PÚ SR, ÚRSO, ÚJD SR, KNS SR, KSR SR). Politika odpisovania DLHM nezohľadňuje ekonomickú životnosť majetku, neposudzovanie reálnosti ocenenia majetku, netvorenie opravných položiek k pochybným a sporným pohľadávkam, chýbajúce interné pravidlá pre tvorbu, použitie a rozpustenie opravných položiek, pri inventarizácii sa neposudzuje reálnosť ocenenia pohľadávok, netvorenie rezerv, najmä na súdne spory, pri inventarizácii sa neprehodnocujú výsledky súdnych sporov, chýbajúce pravidlá pre tvorbu a použitie rezerv.
Udržateľné verejné financie a fiškálna politika	Fiškálna politika	Transparentnosť a nezávislosť stanovenia limitu verejných výdavkov (výdavkových limitov/stropov)	<p>Výdavkové limity/stropy predstavujú jeden z nástrojov zabezpečovania udržateľnosti verejných financií. V roku 2022 bola schválená novela zákona o rozpočtových pravidlách VS (523/2004) zavádzajúca limit verejných výdavkov (§ 30aa). Tento sa však pre rozpočet na 2023 neaplikoval pre platnosť všeobecnej únikovej doložky.</p> <p>Limit verejných výdavkov vypočítava Rada pre rozpočtovú zodpovednosť podľa metodiky vzájomne odsúhlasenej s MF SR, ktorá je zverejnená na jej stránke.</p> <p>Podstata rizika vychádza z toho, že výpočet môže pôsobiť nezrozumiteľne, ako takzvaná čierna skrinka (transparentnosť) a jeho výpočet môže byť ovplyvnený aj inými faktormi (nezávislosť). Pridaná hodnota potenciálnej kontroly by bola v potvrdení dodržania postupu výpočtu podľa metodiky a procesnej nezávislosti stanovenia limitov verejných výdavkov.</p>

Okrúhly stôl k udržateľným verejným financiám

- 26. 10. 2023
- Externí experti: Martin Šuster – člen RRZ
Juraj Šuchta – riaditeľ odboru fiškálnych analýz a prognóz IFP
Milan Vaňko – oddelenie fiškálnych a štrukturálnych analýz NBS
- Závery: Na rozpracovanie odporučil okrúhly stôl 5 tém:
 1. Projekt Transformácia uhoľného regiónu horná Nitra - projekt kontroly je v príprave
 2. Správa záväzkov zdravotníckych zariadení po splatnosti - projekt kontroly je v príprave
 3. Záverečný účet MH SR - projekt kontroly je v príprave
 4. Limit verejných výdavkov - projekt kontroly je v príprave
 5. ARDAL - strednodobé riadenie štátneho dlhu a likvidity - zatiaľ bol schválený návrh témy na plánovacej rade

ĎAKUJEM
ZA POZORNOSŤ!

jana.juriova@nku.gov.sk

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SR